

Osnova – legislativa, poradenské služby

Základní přehled legislativy z oblasti speciální pedagogiky:

Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 472/2011 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Vyhláška č. 72/2005 Sb., ve znění **vyhlášky č. 116/2011 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 73/2005 Sb., ve znění **vyhlášky č. 147/2011 Sb.**, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

novela obou vyhlášek – **Vyhláška č. 103/2014 Sb.**

Vyhláška č. 48/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 256/2012 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Zákon č. 563/2004 Sb. ve znění zákona č. 167/2014 Sb., o pedagogických pracovnících

Zákon č. 109/2002 Sb., ve znění zákona č. 333/2012 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

Zákon č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 313/2013 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči, ve znění **Zákona č. 384/2008 Sb.**, o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon)

Rámcové vzdělávací programy

- pro předškolní vzdělávání
- pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
- pro obor vzdělání základní škola speciální
- ..... (vzdělávací obory, klíčové kompetence, průřezová témata ...)

Zákon č. 561/2004 Sb. (novela Zákon č. 472/2011 Sb.)

- § 2 Zásady a cíle vzdělávání
- § 3 Vzdělávací programy
- § 4 Rámcové vzdělávací programy
- § 5 Školní vzdělávací programy
- § 14 Vzdělávání příslušníků národnostních menšin
- **§ 16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami**
- § 17 Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů
- **§ 18 Individuální vzdělávací plán (IVP)**
- § 36, § 37 Plnění a odklad povinné školní docházky
- § 42 Vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením
- § 47 Přípravné třídy základní školy

§ 48 Vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem

- § 51 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- § 116 Školská poradenská zařízení

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16) - viz Zákon č. 561/2004 Sb.!

- **žáci se zdravotním postižením**
- **žáci se zdravotním znevýhodněním**
- **žáci se sociálním znevýhodněním**

Vyhláška č. 72/2005 Sb.

- **poradenské služby** jsou poskytovány dětem, žákům a studentům, zákonným zástupcům, školám a školským zařízením
- služby jsou poskytovány bezplatně
- definuje poradenská zařízení a obsah poradenských služeb
- školská poradenská zařízení:
  - **pedagogicko-psychologická poradna** (příloha č. 1)
  - **speciálně pedagogické centrum** (příloha č. 2)
- školní poradenská pracoviště (příloha č. 3)
  - **výchovný poradce**
  - **školní metodik prevence**
  - školní psycholog
  - školní speciální pedagog

Vyhláška č. 116/2011 Sb.

- podmínkou poskytnutí poradenské služby je **informovaný písemný souhlas** zákonného zástupce
- poskytnutí poradenské služby nejpozději do 3 měsíců, krizová intervence bezodkladně
- zpráva z vyšetření obsahuje doporučení pro vzdělávání žáka

Školská poradenská zařízení

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)

- poradenští pracovníci – speciální pedagog, psycholog, sociální pracovník
- služby ambulantní či návštěvy ve školách
- poskytuje komplexní speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální diagnostiku
- provádí **diagnostiku školní zralosti**, navrhuje odklad školní docházky
- poskytuje **kariérové poradenství**
- zajišťuje **diagnostiku a intervenci u žáků s poruchami učení a chování**
- vydává doporučení pro integraci
- prevence školní neúspěšnosti a negativních jevů v sociálním vývoji žáka
- **řešení výchovných a vzdělávacích problémů žáků**

Speciálně pedagogické centrum (SPC)

- zaměřené na žáky s jedním typem zdravotního postižení (např. SPC poskytující služby žákům s mentálním postižením)
- poradenští pracovníci – speciální pedagog, psycholog, sociální pracovník

- služby ambulantní či návštěvy ve školách
- vydává doporučení pro zařazení žáka
- péče o integrované žáky, podílí se na **vypracování IVP**
- poskytuje **komplexní diagnostiku a speciálně pedagogickou péči**
- **standardní činnosti společné** (pro všechna SPC) – viz příloha č. 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb.!
- **standardní činnosti speciální** (dle typu SPC) – viz příloha č. 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb.!

Středisko výchovné péče (SVP)

- legislativně vymezeno v **zákoně č. 109/2002 Sb.**
- ambulantní či pobytová služba (max. 2 měsíce)
- **prevence sociálně patologických jevů**
- **péče o žáky s poruchami chování**
- **krizová intervence**
- poradenství pedagogickým pracovníkům

Školní poradenská pracoviště

Výchovný poradce

- působí na každé základní a střední škole
- nutné kvalifikační studium výchovného poradenství
- standardní činnosti – viz příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb.
  - poradenské činnosti
  - metodické a informační činnosti
- činnosti např.:
  - **kariérové poradenství**
  - **péče o žáky s výchovnými a výukovými problémy**
  - zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb
  - příprava podmínek pro integraci
  - metodická pomoc pedagogickým pracovníkům

Školní metodik prevence

- působí na každé základní a střední škole
- standardní činnosti – viz příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb.
  - metodické a koordinační činnosti
  - informační činnosti
  - poradenské činnosti
- činnosti např.:
  - koordinace aktivit v oblasti **prevence sociálně patologických jevů**
  - metodické vedení pedagogických pracovníků v oblasti prevence
  - vytváří a kontroluje realizaci **minimálního preventivního programu školy**
  - realizace aktivit v oblasti multikulturní výchovy a prevence rasismu
  - vyhledávání žáků s projevy sociálně patologických jevů

Školní psycholog

- standardní činnosti – viz příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb.
  - diagnostika, depistáž
  - konzultační, poradenské a intervenční práce
  - metodická práce a vzdělávací činnost
- činnosti např.:
  - prevence školního neúspěchu žáků
  - depistáž žáků se specifickými poruchami učení a žáků mimořádně nadaných
  - diagnostika při výukových a výchovných problémech žáků
  - péče o integrované žáky

Školní speciální pedagog

- standardní činnosti – viz příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb.
  - depistážní činnost
  - diagnostické a intervenční činnosti
  - metodické a koordinační činnosti
- činnosti např.:
  - diagnostika a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
  - podílí se na vypracování IVP, příprava podmínek pro integraci žáka
  - metodické vedení asistentů pedagoga
  - konzultace pro pedagogické pracovníky

IPPP ⇒ NÚV

- dříve se **Institut pedagogicko-psychologického poradenství** zabýval koordinací poradenských služeb
- od 1.7.2011 byl spolu s Národním ústavem odborného vzdělávání (NÚOV) a Výzkumným ústavem pedagogickým (VÚP) sloučen pod **Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)**
- NÚV se věnuje všeobecnému, odbornému, jazykovému a uměleckému vzdělávání, pedagogicko-psychologickým, výchovným a kariérovým poradenstvím, dalšímu vzděláváním pedagogických pracovníků

Vyhláška č. 73/2005 Sb.

- upravuje **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **§ 3 Formy speciálního vzdělávání** žáků se zdravotním postižením
  - individuální integrace
  - skupinová integrace
  - škola samostatně zřízená pro žáky se zdravotním postižením
  - kombinace forem
- **§ 5 Typy speciálních škol**
  - např. ZŠ praktická, ZŠ speciální, ZŠ logopedická, ZŠ pro zrakově postižené, ZŠ pro sluchově postižené apod. – viz vyhláška č. 73/2005 Sb.!
- **§ 6 Individuální vzdělávací plán** – obsah IVP viz vyhláška č. 73/2005 Sb.!
- **§ 7 Asistent pedagoga** – činnosti viz vyhláška č. 73/2005 Sb.!
- **§ 10 Počty žáků**

Vyhláška č. 147/2011 Sb.

- podmínky vzdělávání žáků se zdravotním a sociálním znevýhodněním – **vyrovnávací opatření** – viz vyhláška č. 147/2011 Sb.!
- definuje **podpůrná opatření** pro žáky se zdravotním postižením – viz vyhláška č. 147/2011 Sb.!
- definuje žáka se sociálním znevýhodněním
- rozšiřuje okruh činností asistenta pedagoga u žáků s těžkým zdravotním postižením
- umožňuje souběžné působení 3 pedagogických pracovníků (jeden z nich je asistent pedagoga)
- zpřesňuje se možnost výjimečného přijetí žáka bez zdravotního postižení do speciální školy
- vzdělávání podle vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním postižením pouze s **informovaným souhlasem** zákonného zástupce